

**Questiones spiritualis [con]iuiuij delicias preferentes,
super euangelijs tam de te[m]pore [quam] de sanctis**

Johannes <de Turrecremata>

Lyon, 18. Jan. 1509

D[omi]nica s[e]c[un]da post oct[auas] epiphanie.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70506)

duplex opinio, vna est fm hiero. & augustinu in prologo. & in glo. sa. q ipse fuerit iohanes euageli- lista. Alia est opinio victorini. crisostomi. & origeni. q no fuerit iohanes euagelista sz ali. Pro- bat hoc victorinus sic. Cum vir- ginitas sit in carne corruptibili in corruptionis perpetua medi- tatio. no est crededu q iohanes cum de virginitate testimoniu perhibeat vnc in nuptis cōsen- serit. Sed ad hoc dicit albertus magnus super Johāne. q absq dubio celebrior opinio est q iste sponsus fuerit iohanes euageli- sta. & q sponsa fuit vna de virgi- nibus deo psecrata que postea cū matre iesu permāserit. Et ad argumentū victorini ridet sic q est incorruptio fm mentē. & in- corruptio fm corpus. & incorru- ptio fm vtrūq. Virginitas autē que quidē radicē habet in men- te et ramos in corpore. vt dicit ambrosius. primo & pncipaliter meditationē habet in mēte. In corruptionis autē corporis me- ditatio pro diuersitate tēporis est diuersa. qz no reuelato tē- pore grē quis incorruptio cor- poris desideret tamen cōmittit dispēsationi diuine. Sic etiam beata virgo fuit. eo q tūc matri- moniū fructificabat gratie diui- ne. qz cum ppagatione seminis fiebat etiā ppagatio religiōis. Tēpore aut reuelate gratie in- corruptio corporis tenebat in- corruptio integritate & sanctitate

quod autem verbo castitatis fie- bat etiam ad gētes ppagatio re- ligionis. & qz matrimoniū ante legem et castitas tēpore gratie deo fructificabāt. matrimoniū abrahe no pfertur celibatū iohā- nis: quia castitatē quaz iohā- nes exhibebat corpore. Abrahā habuit in habitu & mēte. & talis incorruptiōis meditatio est vir- ginitas vbi incorruptio tenetur in mēte & incorruptio corporis in habitu mētis quis non sit in corpore. Et qd dicit victorinus q no cōsensit iohanes in corru- ptionē corporis. intelligendum est de illa corruptione que viciat habitū pntētie in mente.

Dominica secūda legit euangelium. Cum descen- disse iesus d mōte tē. mat- thei. viij. In quo narrāt duo miracula. Vnu de sanatiōe leprosi. Aliud de ser- uo cēturionis. Circa qd possunt disputari sequētes questiones. Circa primū queritur. vtrum cōueniens fuit q xps leprosum tangēdo sanaret. Secdo. vtrū sit verum q iste leprosus ideo postq fuit sanatus in illis est tre- ad sacerdotē ad significandū q mudatus a lepra peccati per cō- tritionē teneatur se ostēdere sa- cerdoti per p̄fessionē. Tertio querit. vtrum in xpo cadit admi- f

Dominica scda post oct. epiphanie.

ratio. Quarto, vtruz verū fuit
q̄ non sit inuenta tanta fides in
israel q̄ra in centurione.

D primaz
q̄stiones qua
querit, vtruz
cōueniēs fuit
q̄ xps lepro-
sum tangēdo
sanaret. sic p
ceditur, et videt q̄ nō. **¶** Primo
sic. Xps ait math. v. Nō veni le-
gem aut pphetas soluere, sed le-
gem phibeat tangere leprosum
ergo incōueniēter tangēdo sa-
nauit. **¶** Scdo sic. xps faciebat
miracula virtute diuina, cuius
ppriū est subito operari et perficere,
ergo nō debuit eum sanare
extendēdo manū et tangēdo eū.
¶ In oppositū est euangelium.
¶ Rūdeo dicendū sub ista con-
clutione q̄ cōueniēter xps sanā-
do leprosum tetigit eum. Hac
inter alias ratione. (vt habetur
3. par. q. 4. ar. 3. ad scd3.) quia
xps venerat saluare mundū nō
solū diuina virtute sed etiā per
mysteriū incarnationis ipsi, et
ideo frequēter in sanatione in-
firmoz nō solū potestate diuina
vtebat curādo per modū impe-
rii sed etiā aliqd ad humanitatē
pertinēs apponendo. Unde sup
illud Lu. iij. Singulis manus
imponēs oēs curabat, dicit Li-
rill. q̄ quis est de? potuisset oēs
verbo pellere morbos, tāgit tñ
eos ostēdēs ppriā carnē efficaz

cem ad prestāda remediā. **¶** Ad
rōnes in oppositū. **¶** Ad primaz
rūdet q̄ nō erat phibitū in lege
tangere leprosum ei iā et tactu
suo poterat curare sicut helyas
et helyseus nō fecerūt ptra legē
tangēdo mortuū ad resuscitādū
vt habet. iij. Reg. xvij. et iij. Re-
guz. iij. Et ita xps nō fecit ptra
legē. **¶** Ad scdam rūdet, negādo
pnam: et ratio est, qz lz solo ver-
bo curare potuit, apposuit ta-
men manū ratione dicta.

D secundaz
q̄stiones qua
querit, vtruz
sit verum q̄
iste leprosus
postq̄ fuit sa-
natus, iō mis-
sus sit ad sacerdotē ad significā-
dus q̄ mūdāt a lepra peccati p
cōtritionē adhuc tenet se ostē-
dere sacerdoti p cōfessionē pec-
catoꝝ, sic pcedit, et videt q̄ nō,
qz si sic videret q̄ p̄fessio a deo
nō esset instituta sed solū ab ho-
mine. Jacobi. v. Cōfitemini ali-
terutrā pctā vestra, ergo nō fuit
verū illud. **¶** Scdo (vt tangitur
4. sen. di. 17. q. 3. ar. 1. q. 1. et q. 2.
ad scdm.) sic, culpa remittit p
gratie infusionē q̄ dat in p̄trito-
ne. An sup illd ps. Sacrificiū
deo spūs p̄tribulatus, dicit glo.
Cōtritio cordis est sacrificiū q̄
soluūtur pctā, ergo nō est neces-
saria p̄fessio. **¶** Tertio sic, alio-
bus remissum est pctm sine b e

totis. Quadri. die. va

mat. xpi. mo. lit.

Dñica scda post oct. epiphante. Fo. xliij.

legatur p̄fessi sicut p̄tz de petro
et maria magdalena. et de paulo
sed nō est minoris efficacie gr̄a
remittēs pct̄m nūc q̄ tūc fuit. q̄
nec nūc est de necessitate q̄ hō a
pctō mūdatur p̄ tritionē p̄fiteat̄
sacerdoti. ¶ In oppositū est di
ctū doctoz exponētū hoc euan
gelū vt sanc. tho. et maḡ nico
laus de lyra. ¶ R̄spondeo dicendū
sub ista p̄clusionē. q̄ verū est qd̄
doctores illi dicūt. Pro cui⁹ ple
niori noticia est notandū q̄ pas
sio xp̄i sine cui⁹ virtute nec actua
le nec originale pct̄m dimittit̄ i
nobis opat̄ p̄ sacramētoz susce
ptionē q̄ ex ipsa efficacia habēt.
Et ideo ad culpe remissionē et
actualis et originalis req̄rit̄ sa
cramētū eccl̄ie v̄l actu susceptū
vel saltē voto q̄n articulo neces
sitaris nō p̄rept̄ ip̄m excludit.
Illa aut̄ sacramēta q̄ ordinātur
p̄tra culpā cū qua sal⁹ esse nō po
tēt sunt de necessitate salutis. et
ideo sicut baptismus quo delet̄
originale pct̄m est de necessita
te salutis. ita et penitētie sacra
mentū. Sicut aut̄ aliq̄s p̄ hoc q̄
baptismū petit se ministris ec
clesie subicit ad quos p̄tinet di
sp̄satio sacramēti. ita etiā p̄ h̄
q̄ p̄fiteat̄ pct̄m suū se ministro ec
clesie subicit. vt p̄ hoc sacramē
tū penitētie ab eo disp̄sati re
missionē p̄sequat̄ q̄ agruū reme
diū adhibere nō pōt nisi pct̄m co
gnoscat qd̄ fit p̄ p̄fessionē peccā
tis. et ideo p̄fessio est de necessi
tate salutis eius q̄ in pct̄m actua

le mortale cecidit. ¶ Ad ratio
nes in oppositū. ¶ Ad primā re
spōdetur negādo minore. Dicit̄
mus em̄ q̄ p̄ceptū de cōfessione
nō est ab hoie institutū quā sit
a Jacobo p̄mulgatus. sed a deo
institutiōne habuit. quā ei⁹ ex
pressa institutiō nō legat̄ tñ que
dam p̄figuratio ipsius inuenit̄
sicut hic in hoc q̄ leprosum mū
datū misit ad sacerdotes. q̄ q̄
uis nō essent noui testamēti sa
cerdotes. tñ in eis noui testamē
ti sacerdotiū significabat. ¶ Ad
scdam r̄spondet negādo p̄nam. et ra
tio est. qm̄ ad gratie infusionem
p̄sequendā ordinata sunt gr̄e sa
cramēta. ante quoz susceptionē
vel actu vel p̄posito aliq̄s gr̄as
nō consequitur. sicut p̄tz in bap̄tis
mo. Et similiter est de p̄fessione
sine qua actu vel p̄posito culpa
nō remittit̄. Unde vt dicit alber
tus magnus in. iij. Dēs tres pe
nitētie partes p̄iunctim operā
tur circa pct̄m. sed nō oportet q̄
assint in actu sed vnaz vel duas
sufficit esse in actu et aliam vel
alias esse in proposito. ¶ Ad ter
tiam r̄spondetur negādo cōsequen
tiā. et ratio est duplex. Prima q̄
h̄z non legatur confessio petri et
magdalene. tamen confessi cre
duntur. Multa enim facta sunt
que scripta non sunt. sicut innū
tur in fine ioh̄anis. Secūda ra
tio. quia xp̄s habet potestatem
excellētie in sacramētis. vnde
sine h̄is que ad sacramētū per
tinēt pōt rem sacramēti p̄ferre.

Dñica secunda post oct. epiphaniæ.

Tertiaz questionem q̄ circa secundū miraculū q̄rit (3. pte. q. 15. ar. 8.) vtrū in christo fuit admiratio. sic p̄cedit. Et videt q̄ nō potuit in eo esse. ¶ Primo sic Admiratio sicut colligit̄ primo meta. nō est nisi ignorantis. s̄ in xp̄o nō fuit aliqua ignorantia q̄ venit illuminare his qui in tenebris et in umbra mortis sedēt. ergo nō fuit i eo admiratio. ¶ Secundo sic. Dicit aristoteles. iij. ethicoꝝ. q̄ magnanim⁹ nō est admiratiuus. s̄ xp̄s fuit magnanimus. ergo in xp̄o non fuit admiratio. ¶ Tertio. null⁹ admiratur de eo qd̄ ipse facere p̄t. sed xp̄s facere potuit q̄cqd̄ magnū erat in reb⁹. ergo videt q̄ de nullo admirabaf. ¶ In oppositū est euāgeliū presens. ¶ Rūdeo dicēdū sub certis p̄clusionibus. Prima q̄ in christo nō potuit esse admiratio q̄tuz ad sciam̄ diuinā que est eterna. Probat̄ p̄clusio. Ad admiratio pp̄rie est de nouo aliq̄ insolito. in xp̄o aut̄ nō poterat esse aliqd̄ nouuz et insolitū q̄tū ad scienciā diuināz qz nihil cognoscit de nouo. ¶ Sc̄da p̄clusio. in christo nō potuit esse admiratio q̄tū ad sciam̄ humanā qua cognoscit res in verbo. Patet conclusio. Quia aīa christi ab instāti cōceptionis cognouit omnia

in verbo que cognoscit verbum sciencia visionis et hec sunt oia que habet esse fm̄ quāqz differētiā t̄pis. cuiusmodi sunt p̄sentia p̄terita et futura ergo. et. ¶ Tertia p̄clusio. in xp̄o non potuit esse admiratio fm̄ sciam̄ q̄ cognoscit res p̄ species iditas. ¶ 3. cōclusio. Quoniā aīa christi ab hora cōceptionis fuit p̄fecta habetib⁹ oim̄ scienciarum. ¶ Quarta p̄clusio. Admiratio potuit esse in christo et fuit s̄ scienciā experimentalē. ¶ 3. conclusio. Quia fm̄ hanc potuit aliqd̄ nouum insolitum videre et cognoscere fm̄ qd̄ poterant quotidie aliqua noua occurrere. ¶ Ad rōnes in oppositum. ¶ Ad primā r̄ndetur. negando consequentiam. Et rō est qz s̄ xp̄s nihil ignoraret. potuit tamen de nouo aliquid occurrere experimentalē eius sciētie et quo admiratio causaret̄. ¶ Ad secundāz respondetur negando consequentiam. Et ratio est. qz christus admirabatur de fide cēturionis. non ea ratione q̄ esset magna q̄tū ad ipsum. s̄ quia erat magna q̄tū ad alios. ¶ Ad tertiam respondetur negādo consequentiam. Et ratio est. quia licet christus poterat facere omnia fm̄ virtutem diuinitatis fm̄ quam admiratio in eo non erat. sciencie tamen eius humane experimentalē potest aliquid noui occurrere de quo potuit causari in eo admiratio sicut dictum est.

Quarta

questionem qua
querit. vtruz
sit verū q̄ x̄ps
nō inuenit tā
tam fidem in
israel sicut in

centurione. sic p̄cedit. r̄ videtur
q̄ non. ¶ Primo. q̄ in abraham
isaac r̄ iacob maior fides fuit.
er̄go r̄. ¶ Sec̄do arguit de bea
tissimavirgine maria. Lūi dictū
est. Beata que credidisti qm̄ per
ficientes in te que dicta sunt tibi
a dño. Luce. j. ¶ Tertio idem
arguitur de apostolis. qui dicun
tur primitias spiritus habuisse.
¶ In oppositū est euangeliū pre
sens. ¶ R̄ideo dicendū iuxta al
bertū super mattheū. Nō fides
dicitur magna dupliciter. scilz
intensiue r̄ facilitate credendi.
Intensiue possibile fuit q̄ maior
fides fuit i multis iudeis s̄z sta
tum etiaz p̄ntez. ¶ Sed quo ad
facilitatē credēdi nō inuenit tā
tam. q̄ iudei qui crediderūt per
miracula inducti sunt r̄ edocti
per scripturas crediderunt. Iste
autem nō. ¶ Ad rationes in op̄
positum dicendū. ¶ Ad primas
respōdetur q̄ non loquebat x̄ps
de illo priore israel in quo pro
phete r̄ patriarche fuerūt. An
de beda in omelia dicit sic. Non
inueni tantam fidē in israel. nō
in illo priore israel in quo nomi
nati sunt p̄phete r̄ iusti. sed si
guificat fidē illi supple israel.

hoc est super oēs qui tunc fue
runt tribus israel. r̄ nō super il
lum qui ab initio fuit israel. nec
super eos qui postea p̄phete et
iusti inuenti sunt in israel. Et p̄
hoc p̄z respōsio ad argumēta de
beatavirgine r̄ de apostolis qui
super oēs alios iusti r̄ sancti in
uenti sunt in israel. Vel dicēdū
vt dicit albertus q̄ cum x̄ps di
xit. Non inueni tantam fidem in
israel. nō includit illos q̄bus lo
quebatur sed alios de israel.

Dominica

tertia est euā
gelii. In illo
tēpore. Ascē
dente iesu in
nauiculā r̄.
Matth. viij.

Circa quod veniūt disputāde se
quētes q̄stiones. ¶ Primo vtrū
ecclesia vniuersalis iuxta glo
sam per nauiculā designata tem
pestate alicui tribulatiōis quā
doq̄ ita concutietur vt naufra
gium patiatur. ¶ Secūdo. vtrū
fuit verum q̄ mare r̄ venti obe
derunt christo.

De primas

q̄stiones qua
querit. vtruz
vniuersal ec
clesia iuxta
glosam euan
gelij per nau
culam designata quādoq̄ tem
pestate tribulatiōis ita concu
tietur vt naufragiū patiatur. Et